บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน โดยศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน ทำให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญดังนี้

5.1.1 สรุปลักษณะของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ลูกหนี้ที่ลดหนี้และไม่ลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ลูกหนี้ที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จากกลุ่มประชากรตัวอย่าง 254 รายนั้นส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่มีอายุ 40 ปี มีอาชีพรับจ้างบริษัทเอกชน ซึ่งมีการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ย 30,000 บาทต่อเดือน ส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ สถานภาพสมรสจดทะเบียน แต่ยังไม่มีภาระรับผิดชอบเรื่องบุตร มีวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อซื้อที่ดินเปล่า วงเงินกู้เฉลี่ย 300,000 บาท โดยมีระยะเวลาการผ่อนชำระ 18 ปี และมีอัตราส่วนของวงเงินกู้ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันที่ ร้อยละ 70

สำหรับลูกหนี้ที่มาประนอมหนี้เพื่อลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 83 รายนั้นส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่มีอายุ 40 ปี มีอาชีพรับจ้างบริษัทเอกชน มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีรายได้เฉลี่ย 30,000 บาทต่อเดือน ส่วนมากเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ สถานภาพสมรสจดทะเบียนแต่ยังไม่มีภาระรับผิดชอบเรื่องบุตร มีวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อซื้อที่ดินเปล่า วงเงินกู้เฉลี่ย 300,000 บาทโดยมีระยะเวลาการผ่อนชำระ 13 ปี และมีอัตราส่วนของวงเงินกู้ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันที่ร้อยละ 70

ส่วนลูกหนี้ที่ไม่มาประนอมหนี้ทำให้ไม่มีการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 171 ราย ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่มีอายุในช่วง 40 ปี มีอาชีพรับจ้างบริษัทเอกชน มีการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 30,000 บาทต่อเดือน ส่วนมากเป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูนและ

เชียงใหม่ สถานภาพสมรสจดทะเบียน แต่ยังไม่มีภาระรับผิดชอบในเรื่องบุตร มีวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อซื้อที่ดินเปล่า วงเงินกู้เฉลี่ย 300,000 บาท โดยมีระยะเวลาผ่อนชำระ 18 ปี และมีอัตราส่วนของวงเงินกู้ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันที่ร้อยละ 70

5.1.2 สรุปผลการเลือกใช้มาตรการประนอมหนี้ของลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

จากการศึกษาพบว่ามาตรการประนอมหนี้ที่ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน นำมาใช้ในการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งสิ้น 14 มาตรการนั้น มีลูกหนี้เลือกใช้เพียง 8 มาตรการ คือ ขอขยายเวลาการผ่อนชำระหนี้ ขอผ่อนชำระหนี้ที่ค้างบวกเงินงวดเดิม ขอกู้เพิ่มชำระดอกเบี้ยค้าง ขอชำระต่ำกว่าเงินงวดปกติ ขอชะลอฟ้อง ขอยอมความ ขอชะลอการยึดทรัพย์ และขอเปลี่ยนตัวลูกหนี้ทำสัญญาใหม่ ซึ่งมาตรการที่ลูกหนี้เลือกใช้มากที่สุดคือ มาตรการขอผ่อนชำระหนี้ที่ค้างบวกเงินงวดเดิม

5.1.3 สรุปผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์

จากการศึกษาโดยใช้ตัวแปรที่นำมาอธิบายทั้งหมดจำนวน 12 ตัวแปร พบว่าเป็นตัวแปรที่มีผลและมีความสัมพันธ์ต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพียง 4 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพของลูกหนี้ ภูมิลำเนาของลูกหนี้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระและอัตราส่วนระหว่างวงเงินกู้ต่อมูลค่าหลักทรัพย์ที่ค้ำประกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่ระดับความเชื่อมั่นตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปได้แก่ อาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูนและเชียงใหม่ ระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้เงินกู้ไม่เกิน 15 ปี และอัตราส่วนระหว่างวงเงินกู้ไม่เกินร้อยละ 60 ของมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกัน ส่วนตัวแปรระดับการศึกษานั้นไม่สามารถอธิบายถึงผลต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้โดยตรง แต่เมื่อนำเอาตัวแปรนี้เข้ามาร่วมวิเคราะห์โดยวิธีโปรบิทจะทำให้ค่า t-ratio ของตัวแปรที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้ง 4 ตัวแปรมีค่ามากขึ้น

5.1.4 สรุปผลการศึกษาเพื่อนำไปปรับปรุงแผนและนโยบาย

จากผลการศึกษา สามารถนำมาสรุปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพิจารณาสินเชื่อให้มีคุณภาพ เพื่อป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต ดังนี้คือ

1. ควรพิจารณาถึงความมั่นคงของอาชีพมากกว่าจำนวนเงินที่ลูกหนี้ได้รับในแต่ละเดือน จากการศึกษาพบว่า กลุ่มลูกหนี้ที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพที่มั่นคง มีจำนวนหนี้ค้างเพียงร้อยละ 18.9 ของจำนวนประชากรศึกษา

2. ควรให้น้ำหนักในการพิจารณาสินเชื่อของลูกหนี้เกี่ยวกับที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกันกับหลักประกันมากกว่าลูกหนี้ที่อยู่ต่างจังหวัดหรืออยู่ในจังหวัดห่างไกลจากหลักประกัน

3. การพิจารณาระยะเวลาในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายนั้น ควรพิจารณาถึงความมั่นคงของอาชีพและความสามารถในการหารายได้ประกอบด้วย

4. ควรตรวจสอบและให้ความสำคัญกับการประเมินราคาหลักประกัน เพราะหากราคาประเมินสูงเกินความเป็นจริงจะทำให้การพิจารณาสินเชื่อรายนั้นผิดพลาด ทำให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้ได้

5. ควรให้ลูกหนี้แสดงเงินสมทบส่วนต่าง ถ้าหากวงเงินกู้ที่เสนอขออนุมัติต่ำกว่าวงเงินที่ลูกหนี้ขอกู้ เพื่อป้องกันการกู้ยืมเงินหลายทางซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดหนี้ค้าง และหากลูกหนี้ไม่มีเงินสมทบส่วนต่าง เจ้าหน้าที่สินเชื่อควรแนะนำให้ลดขนาดหลักประกันที่ขอกู้เพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดหนี้ค้างในอนาคต

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลที่ได้จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูนในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่สำคัญ 2 ข้อคือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

5.2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

จากการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ที่เป็นหนี้ค้างชำระบางรายเป็นลูกหนี้ที่หลายสถาบันการเงินกำลังฟ้องบังคับคดี ซึ่งแสดงถึงภาระหนี้สินที่ลูกหนี้รายนั้นต้องรับผิดชอบ โดยพบว่าในการพิจารณาสินเชื่อของแต่ละสถาบันการเงิน จะพิจารณาจากหลักฐานและข้อมูลที่ลูกหนี้แจ้งให้ทราบ ซึ่งแต่ละสถาบันการเงินจะถือว่าข้อมูลของลูกหนี้เป็นความลับ จะไม่เปิดเผยให้กับบุคคลภายนอกรับทราบ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลูกหนี้สร้างภาระหนี้สินเกินกำลังความสามารถในการชำระหนี้ของตัวเอง จนทำให้เกิดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในที่สุด ดังนั้นจึงเห็นว่าทุกสถาบันการเงินควรให้ความร่วมมือและสมัครเป็นสมาชิกบริษัท ข้อมูลเครดิตไทย จำกัด (Thai Credit Bureau) เพื่อตรวจสอบประวัติเครดิตเดิมของลูกหนี้ และเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความสามารถใน

การชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละราย ซึ่งจะต้องได้รับความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลจากลูกหนี้ก่อนส่งข้อมูลให้กับบริษัทฯ โดยในข้อมูลลูกหนี้แต่ละรายจะประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วนคือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติโดยย่อของบุคคลเช่น ชื่อ นามสกุล บัตรประจำตัวประชาชน วันเดือนปี เกิด อาชีพ และที่อยู่อาศัย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติทางการเงิน เช่น วันที่ทำสัญญาเงินกู้ วงเงินกู้หรือเครดิต ระยะเวลากู้ จำนวนเงินที่ผ่อนชำระแต่ละเดือน เงินต้นคงเหลือ วัตถุประสงค์ในการกู้ สถานะของบัญชี วันที่ลูกหนี้ชำระครั้งสุดท้าย และวันที่ทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้ (ถ้ามี)

ซึ่งหากสถาบันการเงินทั้งหลายเข้าสมัครเป็นสมาชิกของ บริษัท ข้อมูลเครดิตไทย จำกัด ก็จะสามารถทราบข้อมูลรายละเอียดเครดิตของลูกค้าทุกราย เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาสินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพและป้องกันการเกิดหนี้ค้างในอนาคต

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาการครั้งต่อไป

จากการกำหนดขอบเขตการศึกษา ที่มีระยะเวลาเพียง 1 ปี มีการประนอมหนี้กับธนาคารเพื่อลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รวม 83 ราย ซึ่งลูกหนี้กลุ่มนี้อาจจะกลับมาเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้อีกครั้ง หรือที่เรียกกันว่า Re-entry NPL หากการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างโดยการประนอมหนี้หรือปรับปรุงหนี้ในแต่ละรายไม่เหมาะสมกับคุณสมบัติ หรือความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคต ซึ่งการศึกษาในเรื่องนี้ต้องศึกษาถึงผลของการใช้มาตรการประนอมหนี้หรือการปรับปรุงหนี้ โดยอาจจะต้องศึกษาถึงปัจจัยภายนอกเช่น ภาวะเศรษฐกิจ สภาพการจ้างงาน ปัญหาสังคม และภาวะการเมืองในประเทศ เป็นต้น

การป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ใหม่อีกครั้งน่าจะทำได้โดยการร่วมมือกันทั้ง 2 ฝ่ายคือ

- ตัวลูกหนี้เอง ควรให้ข้อมูลที่แท้จริงกับธนาคารเจ้าหนี้ เพื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะได้นำมาประกอบการพิจารณา แนะนำมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้ลูกหนี้รายนั้นกลับมาเป็นลูกหนี้ปกติต่อไป

- ธนาคารเจ้าหนี้ ควรมีความจริงใจในการช่วยเหลือลูกหนี้อย่างแท้จริง โดยควรเตรียมพร้อมในเรื่องวิธีการประนอมหนี้และความชัดเจนในการปฏิบัติที่ลูกหนี้ยอมรับ อีกทั้งพนักงานต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติ มีประสพการณ์ รวมถึงการมีน้ำใจในการบริการโดยไม่คำนึงถึงเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ของธนาคารเท่านั้น